

บรรณาธิการแถลง

เซอร์เรียลลิสม์ เป็นขบวนการหรือลัทธิทางศิลปวรรณกรรมที่แยกตัวออกมาจากลัทธิดาดา ถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการในกรุงปารีสหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ในพ.ศ.2467 โดยมีอองเดร เบรอตง กรีกชาวฝรั่งเศสเป็นผู้นำกลุ่ม สมาชิกของกลุ่มมีทั้งศิลปินและกวีที่มีชื่อเสียงจากหลายประเทศในยุโรปและสหรัฐอเมริกา ทำให้ขบวนการนี้เป็นที่สนใจอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงสองทศวรรษแรก และระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 จนกระทั่งประกาศสลายกลุ่มในพ.ศ.2512 อุดมการณ์ของลัทธินี้ คือ ขบถต่อชนบ กฏเกณฑ์ เหตุผล คำนิยม ศิลธรรม จริยธรรม และหลักสุนทรียศาสตร์ที่คนส่วนใหญ่ยอมรับนับถือ เพื่อสร้างสรรค์วิถีชีวิตและผลงานแนวใหม่ ด้วยการแสดงออกซึ่ง “ความจริงสูงสุด” อันได้แก่ พลังของจิตที่ถูกเก็บกด (ความฝัน จิตใต้สำนึก ฯลฯ ตามนัยของฟรอยด์) ล้วน ๆ หรือผสมกับโลกภายนอก ในทุกรูปแบบ อย่างเสรี ฉับพลัน โดยปลดอดจากการควบคุมใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งอุดมการณ์ เทคนิค กลวิธีที่มีพลังดึงดูดสูง ประกอบกับการแพร่กระจายกลุ่มผู้สนใจไปในนานาประเทศ ทำให้ขบวนการนี้มีอิทธิพลอย่างกว้างขวางต่อวงการศิลปวรรณกรรมโดยทั่วไป

ตลอดเวลาเกือบครึ่งศตวรรษ ที่ศิลปวรรณกรรมสมัยใหม่ในประเทศไทยมีบทบาทเป็นที่รับรู้ในสังคม อิทธิพลของเซอร์เรียลลิสม์ได้ปรากฏคำ ร่องรอย หรือตัวบ่งชี้ให้เห็นในงานจิตรกรรมและวรรณกรรมจำนวนไม่น้อยจะเป็นด้วยศิลปินและนักเขียนได้รับแรงบันดาลใจจากเทคนิค กลวิธี หรือแนวคิดอย่างใดอย่างหนึ่งมาโดยไม่รู้ตัวหรือรับมาเพียงรูปแบบและกลวิธี โดยไม่สนใจปรัชญาของเซอร์เรียลลิสม์ต้นแบบ ยังไม่มีผู้ใดศึกษาวิเคราะห์ให้กระจ่างมาก่อนหน้านี้

งานวิจัยเรื่อง จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสม์ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527

ของรองศาสตราจารย์ ดร.สดชื่น ชัยประสานัน นับว่าเป็นงานวิจัยบุกเบิกที่ส่งผลกระทบต่อวงการศิลปวรรณกรรมในประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง ผลงานวิจัยมีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ อาศัยข้อมูลทุกชนิด ทั้งหนังสือ เอกสารวิชาการ ผลงานศิลปะ ข้อเขียน บทวิจารณ์ และการสัมภาษณ์ นำมาจำแนกแยกแยะตั้งข้อสังเกต จัดทำเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์เปรียบเทียบ และสรุปผลอย่างตรงไปตรงมา น่าเชื่อถือ งานวิจัยนี้เป็นเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้ศิลปินและนักเขียนไทยได้มีโอกาสดูตรวจสอบกระบวนการสร้างสรรค์ในงานของตน และสามารถค้นพบข้อดีข้อด้อยเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ผลงานของตนมีคุณภาพมากขึ้นที่จะส่งผลให้เกิดการตื่นตัวทางด้านวิชาการ มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยผลงานสร้างสรรค์ในสาขาดังกล่าวให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การดำเนินการจัดพิมพ์งานวิจัยเรื่องนี้ ต้องใช้ความอดทนอย่างยิ่ง แม้ผลงานของศิลปินไทยจะได้รับความเอื้อเพื่อให้ตีพิมพ์ได้ทันทีเพื่อประโยชน์ทางวิชาการโดยไม่มีค่าตอบแทน แต่การขออนุญาตตีพิมพ์ภาพศิลปะต่างประเทศให้ถูกต้องตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ต้องใช้งบประมาณสูง และเปลืองเวลานานนับปี คุณภาพของภาพประกอบไม่คมชัดสม่ำเสมอเท่าที่ต้องการ เนื่องจากบางภาพต้องถ่ายมาจากเอกสาร หนังสือ วารสาร ที่พิมพ์แล้ว จึงปรากฏเม็ดสกรีนให้เห็น การทำต้นฉบับที่เป็นส่วนเนื้อหา มีการแก้ไขปรับปรุงหลายครั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหนังสือที่ไม่ต้องการให้มีรูปแบบวิชาการจนเกินไป แต่เน้นความถูกต้องของข้อมูลและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลที่มากที่สุด โดยหวังอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ ส่งเสริมการศึกษา และพัฒนา งานศิลปวรรณกรรมในประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

นิพนธ์ ทวีกาญจน์

Editor's Notes

Surrealism was a movement in art and literature originating in France after World War I and flourishing in the 1920s and the 1930s. It was conceived as a revolutionary mode of thought and action - a way of life rather than a set of stylistic attitudes. The French poet Andre Breton was the founder and principal the oretician of the movement. Other members of the group included poets and especially painters from many countries in Europe and the U.S.A. The way in which Surrealist artists set about the exploration of submerged impulses and imagery varied greatly. However, the movement as an ideological and artistic force ceased to exist in the 1960s. Its international ramifications, duration, high ideals and the caliber of the artists to whom the term is ascribed have made Surrealism one of the most important and influential movements of the first half of the 20th Century.

Traces of Surrealism have been noticed in modern Thai painting and literature since 1949, but there has been no serious research to study or analyse connections between them.

Sodchuen Chaiprasathna's **Surrealistic Trends in Painting and Literature in Thailand 1964-1984** can be considered a piece of pioneer research that will have an impact on artistic and literary circles. This systematic analysis of classified data ranges from interviews to published works and visual evidence, and includes comparisons and acute observations. This study is like a mirror that enables Thai artists and writers to re-examine and develop their creative styles and processes. It will also arouse academic interest for further research in these fields.

Publishing this piece of research as a book has been a difficult and time-consuming task which has demanded a great deal of perseverance. We have been granted permission from the Thai artists and collectors to reproduce their works without fees for academic purposes. However, high costs have been incurred for contact fees and for permission to reproduce foreign paintings. The quality of illustrations is not as perfect as desired because some are copied from poorly printed sources. Even the text has been revised and adapted many times to suit our purpose - which is to make this book more readable without lessening its authenticity.

Nipon Taweekan